

DAGSORDEN Økonomiudvalget d. 03-09-2026

Mødedato Torsdag d. 03. september 2026 kl. 16:00

Mødested D.3.39

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
1. behandling af budget 2027-30.....	4
Digital godkendelse af tilstedeværelse.....	9

Godkendelse af dagsorden

INDSTILLING

Godkendelse af dagsorden.

Sagsfremstilling

Godkendelse af dagsorden.

1. behandling af budget 2027-30

RESUMÉ

På byrådets budgetseminar den 26. august 2026 blev budgetforslaget for 2027-30 gennemgået - herunder de vigtigste forudsætninger. Med udgangspunkt i de beskrevne forudsætninger viser resultatet, at der i budgetperioden 2027-30 er et gennemsnitligt årligt råderum på 16,9 mio. kr. og et varigt råderum på 16,2 mio. kr. i 2029 og frem.

Herudover er der en samlet anlægspulje (engangsbeløb) på i alt 49,5 mio. kr. – indtil videre fordelt i årene 2028-2030. Som en del af forslaget til en 10-årig investeringsplan på anlægsområdet, har direktionen udarbejdet anbefaling til, hvorledes disse midler konkret kan udmøntes.

KL's skatte- og tilskudsmodel vil blive opdateret med en række oplysninger primo/medio september og konsekvenserne heraf for Randers Kommune er fortsat usikker. Den samlede effekt af disse ændringer - og andre eventuelle tekniske korrektioner - vil blive indarbejdet i det forhandlingsregneark, der sendes ud til brug for de politiske drøftelser om budget 2027-30.

Budgetmaterialet er sendt i høring i perioden 27. august til 9. september 2026, således at de afgivne høringssvar kan ligge klar til byrådets 1. behandling af budgettet den 10. september 2026. Budgettet 2. behandles i økonomiudvalget den 1. oktober 2026 og i byrådet den 8. oktober 2026.

INDSTILLING

Forvaltningen indstiller til økonomiudvalget,

1. at budgetforslaget for 2027-30 - og det tilhørende budgetmateriale - fremsendes til byrådets 1. behandling.

Sagsfremstilling

Budgetmaterialet indeholder en lang række forudsætninger, som er oplistet i hovednotatet om budgetforslaget (og beskrevet nærmere i det uddybende notat). Blandt de vigtigste kan nævnes følgende forudsætninger:

- Skatteprocenten er politisk besluttet nedsat i 2029 fra 26,0% til 25,8%, hvilket giver en beregnet mindreindtægt på 43,1 mio. kr. i 2029 og frem. For at neutralisere dette er der i budgetforslaget placeret en pulje under økonomiudvalget (en forudsat budgetforbedring) på 43,1 mio. kr. i 2029 og 2030 - til udmøntning senest i forbindelse med vedtagelsen af budget 2029-2032.
- Ekstraordinært finansieringstilskud – Randers Kommune modtager i alt 53,0 mio. kr. i 2027 og forventet 29,0 mio. kr. i 2028. I årene 2029-30 er det i budgetforslaget forudsat,

at kommunen modtager 26,6 mio. kr. svarende til det niveau, der blev indregnet i budget 2026-29. I praksis kan beløbene i 2029 og 2030 betragtes som en forudsat forbedring vedrørende den kommende udligningsreform, der forventes at træde i kraft fra og med 2029.

- Udligning af udgiftsbehov - opdateringen af de socioøkonomiske kriterier giver en merindtægt på 65,7 mio. kr. i 2027. I 2028-30 og frem er der forudsat en merindtægt på 35-37 mio. kr. årligt. De nævnte beløb indgår i opgørelsen af det økonomiske råderum - forinden skal dog fratrækkes 7 mio. kr. som tilgår socialområdet, idet denne del af merindtægten kan henføres til effekterne af socialområdets økonomiske plan.
- Folketal på landsplan – folketallet på landsplan i 2027 er steget med godt 60.000 mere end hidtil forudsat i Danmarks Statistik tal fra sidste år – primært som følge af at de ukrainske flygtninge er blevet i landet. Da de ukrainske flygtninge i forvejen er med i kommunens egen befolkningsprognose betyder det isoleret set mindreindtægter for Randers Kommune på 37,6 mio. kr. i 2027, når bloktilskud og udligning fordeles. Problemstillingen var allerede kendt ved sidste års budgetlægning, hvor der blev afsat et reservebeløb på 30 mio. kr. i 2027 og 15 mio. kr. i 2028. Fremadrettet er der i direktionens budgetforslag afsat et reservebeløb på 30 mio. kr. i 2028, 25 mio. kr. i 2029 og 20 mio. kr. i 2030 til at imødegå effekten i de kommende år. Faldet i reservebeløb skal ses i lyset af en forventning om, at situationen i Ukraine efterhånden vil blive normaliseret hen over de kommende år.
- Sundhedsreform - det samlede regnestykke vedrørende sundhedsreformen viser i udgangspunktet et nettotab på 38-40 mio. kr. i årene 2027-2030. En del af tabet var allerede indregnet i budget 2026-2029 og der er i budgetforslaget indregnet en forudsætning om, at den kommende udligningsreform vil reducere tabet med 20 mio. kr. årligt i 2029 og frem.
- Sammenlagt er der i budgetforslaget forudsat en forbedring af Randers Kommunes økonomi ved den kommende udligningsreform på 66 mio. kr. årligt i 2029 og frem.
- Overenskomst 2026 (OK26) - Konsekvenserne af OK26 er indregnet i budgetforslaget jf. KL's anbefalinger. Som en del af OK26 er der afsat en pulje til lokal løndannelse på 12,0 mio. kr. i 2026 og 8,9 mio. kr. i 2027 og frem. Det er ikke fra centralt hold fastlagt, hvordan disse midler til lokalløn konkret skal udmøntes. Budgetmaterialet indeholder forslag fra forvaltningen til, hvilke medarbejdergrupper der bør prioriteres ved fordeling af midlerne.
- Det samlede økonomiske resultat af OK26 (herunder ændrede pris- og lønskøn) indebærer en nettogevinst til Randers Kommune i 2027-30. Ved sidste års budgetlægning var der derimod en stor manko på området. For at reducere de meget store udsving på dette område er der i direktionens indregnet en PL reservepulje på 5 mio. kr. i 2027, 10 mio. kr. i 2028 og 15 mio. kr. i 2029 og frem (der henvises til særskilt notat vedr. OK26).
- Effektiviseringskrav i 2030 – der er (jf. den vedtagne budgetprocedure) indarbejdet et nyt effektiviseringskrav på 20 mio. kr. i 2030 og frem, som skal muliggøres politisk

omprioritering mellem fagområderne. Beløbet er (ligesom kravet i 2029) indarbejdet som en central pulje under økonomiudvalget - dvs. der er i budgetforslaget indarbejdet en pulje på 20 mio. kr. i 2029 og 40 mio. kr. i 2030 og frem med forudsatte effektiviseringer til senere udmøntning.

- Demografi – de sædvanlige demografiberegninger er foretaget og indarbejdet i budgetforslaget. Der er tale om et reguleringsbehov på 26,0 mio. kr. i 2027 stigende til 88,3 mio. kr. i 2030. Reguleringen i 2027 kan stort set finansieres af den kompensation Randers Kommune har modtaget vedrørende demografi i årets økonomiaftale mellem regeringen og KL. Reguleringsbehovet vedrører primært ældreområdet. Det er kun de beregnede reguleringer i 2027, der skal udmøntes i forbindelse med budget 2027-30. Beløb for 2028 og frem udmøntes i de kommende års budgetlægnings (der henvises til særskilt notat om demografireguleringerne for en nærmere beskrivelse).
- Forlængelse af minimumsnormeringer - økonomiaftalen indeholder en kompensation på 5,0 mio. kr. til forlængelse af minimumsnormeringer frem til skolestart for børn der begynder tidligere i SFO. Der forventes tilsvarende udgifter i Randers Kommune, hvilket er indregnet i budgetforslaget.
- Økonomiaftale (generelt løft) – udover kompensation til demografi samt forlængelse af minimumsnormeringer indeholder økonomiaftalen et generelt løft svarende til 25,0 mio. kr. for Randers Kommune i 2027 og frem. Dette beløb indgår i opgørelsen af råderummet til budget 2027-30.
- Børnepakken - indebærer en styrket normering på dagtilbudsområdet, idet ledere ikke længere skal indgå i opgørelsen af minimumsnormeringer. Desuden indebærer børnepakken en nedsættelse af den maksimale forældrebetalingssandel fra 25,0% til 21,3%. De samlede nettoudgifter som følge heraf er i Randers Kommune opgjort til 34,9 mio. kr. og kompensationen udgør 32,5 mio. kr. - altså i udgangspunktet en merudgift på 2,4 mio. kr. I 2027 kan 2,0 mio. kr. af udgiften finansieres via overført overskud fra 2026. Den fremadrettede merudgift på 2,4 mio. kr. i 2028 og frem er indarbejdet i budgettet til dagtilbudsområdet (jf. byrådets beslutning i forbindelse med vedtagelsen af budgetproceduren).
- Indkomstoverførsler - i lighed med tidligere år budgetlægges indkomstoverførsler fra bunden under hensyntagen til egne regnskabserfaringer samt KL's skøn på de enkelte poster. Opgørelsen af det samlede regnestykke (på både udgiftssiden og indtægtssiden/bloktilskuddet) viser en nettogevinst, der indgår i opgørelsen af råderummet i budget 2027-30 (der henvises til særskilt notat om indkomstoverførslerne for en nærmere beskrivelse heraf).

På anlægsområdet har direktionen udarbejdet forslag til ny 10-årig investeringsplan (2027-2036) med en gradvis forhøjelse af det samlede anlægsbudget, så det i 2036 ligger på 300 mio. kr. årligt. Forslaget indeholder endvidere en anbefaling til fordeling af den opgjorte anlægspulje på 49,5 mio. kr. i budgetperioden 2027-30. I forslaget indgår blandt andet:

- Fire nye vuggestuer til en samlet udgift på 107,5 mio. kr. Indeholdt i forslaget indgår der som finansiering omprioritering af anlægsmidler indenfor skole (62 mio. kr.) og opsparede

driftsmidler på dagtilbudsområdet (10 mio. kr.).

- Brandstation og sløjfning af brandhaner - indgår i budgetperioden med i alt 54,7 mio. kr. som forudsættes finansieret af fremtidige lånedispensationer. Mht. driften af brandstationen blev det ved sidste års budgetlægning besluttet, at der senest fra og med 2029 skal være afsat midler til bemanning. Denne driftsudgift er ikke indarbejdet i budgetforslaget og forventes at udgøre i alt ca. 14 mio. kr. i 2029 stigende til ca. 21 mio. kr. i 2030 og frem.
- Socialområdets boligplan, hvor der er afsat i alt 55,5 mio. kr. henover årene 2028-2034.
- Opprioritering af bygningsvedligehold med i alt 15 mio. kr. i budgetperioden 2027-2030. Herudover foreslås budgettet til bygningsvedligehold løftet med 10 mio. kr. i 2031 stigende til 38 mio. kr. 2034 og frem. Samlet vil det give et budget til bygningsvedligehold på 100 mio. kr. årligt fra 2034 og frem.
- Opsparingen til Klimabroen videreføres i yderligere tre år. Dette giver bl.a. mulighed for at medfinansiere afledt ressourcebehov til myndighed i forvaltningen.

Det økonomiske råderum

Med udgangspunkt i de beskrevne forudsætninger viser resultatet, at der i budgetperioden 2027-30 er et gennemsnitligt årligt råderum på 16,9 mio. kr. og et varigt råderum på 16,2 mio. kr. i 2030 og frem.

Udover råderummet på driften er der i budgetforslaget (som nævnt ovenfor) en anlægspulje i budgetperioden på i alt 49,5 mio. kr. til politisk prioritering. Som nævnt indeholder forslaget til en investeringsplan på anlægsområdet direktionens anbefalinger til, hvorledes disse midler kan udmøntes.

Randers Kommune har ansøgt ministeriet om en lånedispensation (en andel i den ordinære lånepulje) og har også fremsendt ansøgning om andel i lånepuljen til etablering af botilbud. Endvidere er der ansøgt om et tilskud fra særtilskudspuljen til særligt vanskeligt stillede kommuner. På tidspunktet for udarbejdelsen af nærværende sagsfremstilling har Randers Kommune ikke endnu modtaget svar på ansøgningerne. Så snart forvaltningen har modtaget svar på ansøgningerne vil byrådet blive informeret herom og de eventuelle dispensationer/tilskud vil blive indarbejdet som en del af de tekniske korrektioner i den videre budgetlægning.

Uløste budgetmæssige udfordringer og videre proces

På socialområdet (voksenområdet) er der fortsat store budgetmæssige udfordringer. Selv med godkendelse af de fremsendte forslag til yderligere udgiftsdæmpende initiativer refter der en økonomisk ubalance på socialområdet på 35-40 mio. kr. årligt i 2027 og frem. Herudover er der som ovenfor nævnt heller ikke indarbejdet driftsudgifter knyttet til bemanning af en ny brandstation. Byrådet har tidligere besluttet at den nye brandstation skal være etableret i 2029. På nuværende tidspunkt forventes det, at den kan stå klar medio 2029 (under forudsætning af at der sættes midler af til anlægsprojektet - som foreslået i direktionens forslag til en ny 10-årig investeringsplan).

Hvorledes disse driftsmæssige problemstillinger skal håndteres, foreslås drøftet som en del af de videre politiske drøftelser om budgettet

Budgetmaterialet indeholder en lang række bilag/notater, hvor hovedindholdet er gennemgået for byrådet på budgetseminaret den 26. august 2026. Den samlede oversigt over budgetmaterialet er vedhæftet denne dagsorden.

Budgetforslaget for 2027-2030 danner grundlag for den videre budgetlægning, og kun de ændringsforslag som vedtages ved 2. behandlingen, vil ændre på forslaget.

MED-systemet og høringsberettigede råd og nævn blev orienteret om budgetforslaget på onlinemøde den 27. august 2026. Høringsperioden løber fra 27. august til 9. september 2026, således at høringssvarene kan ligge klar til byrådets 1. behandling af budgettet den 10. september 2026. Høringssvarene offentliggøres løbende på kommunens hjemmeside - dog ikke høringssvar med personfølsomme oplysninger (sidstnævnte vil kun blive gjort tilgængelige for byrådets medlemmer).

Perioden 17.-18. september 2026 er afsat til de politiske forhandlinger om budget 2027-30. Fristen for fremsendelse af ændringsforslag er den 28. september 2026 kl. 10.00. Den indgåede budgetaftale offentliggøres på kommunens hjemmeside sammen med eventuelle mindretalsaftaler og udtalelser fra byrådets partier/lister.

Økonomiudvalget har 2. behandling af budgettet den 1. oktober 2026 og byrådet har 2. behandling den 8. oktober 2026.

ØKONOMI

De økonomiske og personalemæssige konsekvenser afhænger af resultatet af de politiske forhandlinger om budget 2027-30.

Økonomiministeriet udsender en ny Økonomisk Redegørelse ultimo august. På baggrund heraf forventes KL at udsende en ny tilskudsmodel primo/medio september indeholdende eventuelle ændrede væksts-køn samt opdaterede skattetal. Konsekvenserne heraf for Randers Kommune er fortsat usikker. Den samlede effekt af disse ændringer for råderummet vil blive indarbejdet i de tekniske korrektioner og det forhandlingsregneark, der sendes ud til brug for de politiske drøftelser om budget 2027-30.

Digital godkendelse af tilstedeværelse

INDSTILLING

Der underskrives digitalt for tilstedeværelse.

Sagsfremstilling

Der godkendes digitalt for tilstedeværelse.